

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Štev. 155.

V Ljubljani, v četrtek, 9. julija 1903.

Letnik XXXI.

Ljudsko društvo.

München - Gladbach.

L. — Ena glavnih skrbi Windthorstovih je bila, da ustanovi nemškimi katoličanom agitatorično društvo, katero bi obsegalo vse odrasle katoličane in ki bi jim bilo seme-nišče socialnega delovanja in trdnjava poli-tične sile. Malo pred smrtjo se mu je to posrečilo: koncem l. 1890. je nastal „Volks-verein für das katholische Deutschland.“

Htlo so spoznati Nemci veliko važnost takega društva. Leta 1891. je imelo „Ljud-sko društvo“ že 109.889 članov; danes jih je okoli 330.000. To je ogromna sila že po številu, a njena prava moč je v umni orga-nizaciji, katera je živahna in neutrudna v vseh svojih delih.

Za vsakih 100 do 200 mož katoliške vere je nastavljen poseben zaupnik, kateri je zanje poverjenik društvenih spisov, pobira udnino, ki znaša eno marko, agitira, skrbi, da pridejo vsi voliti itd. Vpelje se povsod „ljudsko društvo“ s tem, da se naj-prej izšolajo zaupniki in pouče o nalogah društva. Ti obdelujejo svoje sosede, in ko je po podrobni agitaciji že razširjena društvena ideja, se skliče velik javen shod. Za-upniki imajo zapisane vse katoliške prebi-valce svoje ulice ali delavce svoje tovarne, in vsak išče svojo čast v tem, da jih vse pridobi za društvo. Zaupnik mora vedno osebno občevati z društveniki: sam razdelje-vati spise, osebno pobirati donesek itd., da vedno ve, kako je mnenje v njegovem od-delku. Zaupniki posameznih krajev imajo načelnike, ki imajo nad seboj okrajne na-čelnike, ti škofijskega ali deželnega načel-nika, in na čelu vsem stoji centralno vod-stvo v München - Gladbachu.

Kolikor sem tu videl, je glavno dele centrale literarno. Tu se izdaja društveni časopis „Volksverein“, ki služi le agi-taciji in ga dobivajo društveniki zastonj.

Pet pisateljev, ki imajo poleg bogo-slovne ali juridične izobrazbe tudi popolne narodnogospodarske studije, si je razdelilo apologetično in socialnopolitično delo. Vsak teden izhajata dve korespondenci spisani od teh pisateljev, ki se dopisujeta v dveh izvodih zastonj okoli 300 katoliškim listom. To sta „Kath. socialpolitische Korrespondenz“ in „Apologetische Korrespon-denz“. Tiskani sta le na eni strani, da ured-ništvo lahko kar izreže članke in da tiskati. Tako dobi vsako uredništvo na teden na 6 velikih straneh po šest do osem aktualnih člankov in celo vrsto drobnih notic, katere lahko poljubno predela za svoje občinstvo. Članki so vsi strokovni, zavračajo vse na-pade na katolicizem in določujejo v tak-tičnih vprašanjih vedno smer stranke. Od-tod popolna edinost v celem nemškem ka-toliškem tisku!

Vsi napadi na katoliško stranko odko-derkoli se pošiljajo sem. Prihodnjo soboto ima 350 listov že v rokah točen odgovor. Ti korespondenci opozarjata tudi že v na-prej: Ako ugovarjajo nasprotniki to, se jim odgovori tako.

To je za polemični del. Za navadni no-viškarski del skrbe tri časnikarske dopiso-valnice.

Člani društva imajo na razpolago knjiž-nico, ki obsega čez 4000 socialno poli-tičnih del vseh strank in je izvrstno urejena. Knjige se razpošiljajo tudi po pošti. V re-gistraturi so važni članki, izrezani iz dnevnih listov.

Velik uspeh imajo manjši tisko-vine: parlamentarni govori, oklici, pozivi itd., ki se razširjajo v velikanskih množinah. Samo v zadnji volilni borbi je „ljudsko društvo“ preplavilo Nemčijo z enajst milijoni agitacijskih tiskovin.

Popularno obdelujejo socialno vprašanje mnogoštevilne brošure „Soziale Tages-fragen“. Brošuro „Soziale Konferenzen unter dem Klerus“ je društvo v 15.000 izvodih poslalo vsem duhovnikom kot „memento!“, da naj gospodje studirajo in sodelujejo.

Ker v tolikih društvih predsednikom včasih poide tvarina za predavanja, izdaja društvo samo zanje list „Praesides-Korrespondenz“ in zbirko „Material für Reden“.

Napade na vero zavračajo poljudne brošure „Apologetische Tagesfragen“. Dr. Bache-mov govor v državnem zboru o socialno-demokratski državi n. pr. je društvo izdalo v 1500.000 izvodih.

„Ljudsko društvo“ je ustanovilo več „ljudskih pisarn“ in „social-nih poizvedovalnic“. Prva ljud-ska pisarna je nastala v Esenu leta 1892. Leta 1901 jih je bilo že 31. Kdor plača eno marko, lahko brezplačno rabi ljudsko pisarno v vseh zadevah, ki se tičejo bolniških bla-gajn, zavarovanja za starost in poškodbe, davčne, šolske stvari in vse zadeve, ki spa-dajo v delavsko varstvo. Pisarna izdela pismene vloge in daje pouk. Te ljudske pi-sarne dajejo vzorna pravila, načrte, razposo-jajo poučne spise in odgovarjajo na vsa vprašanja, kako ustanavljati in voditi društva, prirejati shode itd. Te pisarne stoje tudi gmotno jako trdno, ker se ne obrača do njih samo delavsko ljudstvo, ampak tudi obrtniki, trgovci, duhovniki itd.

Velike važnosti so praktično-so-cialni kurzi, kateri so dvojne vrste. Za delavce se priredi vsako leto enkrat socialen kurz, ki traja dva in pol do tri mesece. Posamezna delavska društva po celi državi izvolijo izmed sebe mlade delavce, katerim dajo iz svoje bla-gajne podporo, da gredo v München - Gladbach za ta čas. Požrtvovalni katoličani so za ta namen ustanovili „Leonov jubilejni za-klad“, iz katerega dobivajo delavci denarna sredstva. Dopoldne so predavanja, popoldne razgovor, zvečer, če mogoče, javen shod. Ti socialni kurzi vzgajajo v prvi vrsti delavske tajnike, voditelje ljudskih pisarn itd. Letos bo socialen kurz od 1. avgusta do konca oktobra.

Druge vrste socialni kurzi so za izo-bražene in trajajo po en teden ter se pri-rejajo na raznih krajih. Na osmem soc. kurzu v Kolinu n. pr. l. 1900. je bilo okoli 1000 udeležencev: odvetnikov, zdravnikov, duhovnikov, uradnikov, trgovcev, tovarnar-jev itd., v Freiburgu 999, v Strassburgu 1755. Za ta predavanja dobiva društvo naj-boliše strokovnjake, ki morajo prej dispozi-cije svojih predavanj dati tiskati.

Društvo podpira izdatno list „Soziale Praxis“ (Berlin W. M. Lutherstrasse 82), kakor druge socialne ustanove. Več kato-liških visokošolcev dobi po končanih študi-jah triletno ustanovo po 600 mark na leto, da se izobrazi v narodno-gospodarskih vedah.

Javnih ljudskih shodov pri-redi društvo povprek po 500 na leto. Med volitvami seveda je to število mnogo večje. Centrala razpošlje „zapisnik govornikov“ na vse strani. Več kakor dveh govornikov ne

sme noben prireditelj zahtevati. Govorniki so seveda v prvi vrsti poslanci, ki morajo vedno med ljudstvo; mnogo govornikov je tudi ljudskih učiteljev, kateri vrlo sodelujejo pri društvu. Vsak govornik dobi odškodnino za troške in trud.

Pravilo je: Ne toliko velikih shodov za parado, kolikor majhnih za pouk! Po društvih imajo večinoma vsak mesec shod z dnevnim redom: „Politični mesečni pregled“, čemur sledi svoboden razgovor. Pri društvenih shodih ima vsak poročevavec svojega koreferenta, kateri kritikuje in dopolnjuje njegov govor.

A ne segajmo preveč v posameznosti! Iz tega velikega okvirja se vidi, koliko mož je v taki organizaciji. Socialna demokracija raste edino le po agitaciji, ker drugega nima nič. Tako agitacijo v velikem slogu, od ust do ust, od roke v roko je razvilo tudi „ljudsko društvo“. In ako sta danes centrum in socialna demokracija najmočnejši stranki v Nemčiji, sta samo zato, ker znata agitirati. Kdor hoče, da gredo ljudje za njim, mora najprej sam iti k njim.

Bolezen sv. očeta.

Poročila došla včeraj zvečer.

Rim, 8. julija. Včeraj popoldne je poklical sv. oče k sebi monsignora Angelija, kateremu je dejal, da ga žalosti, da ne bo mogel prisostvovati pobožnostim na čast karmeličanske Materi Božji. Pobožnost se prične jutri in skoro gotovo bo jutri umrl. Angeli je skušal sv. očeta spraviti na druge misli, a sv. oče ni odgovoril nobene be-sede več.

Rim, 8. julija. Tekom dneva se je sv. oče izrazil, da hvali Boga za milost, da se je mogel od vseh posloviti. „Jaz sem tru-den“, dejal je sv. oče, „in z veseljem se poslavljam.“

Rim, 8. julija. Zdravniki so konstatirali pri sv. očetu pojave, ki kažejo, da se pri svetem očetu pričinja vnetje trebušne mre.

Rim, 8. julija. „Voce della verita“ piše, da je dr. Lapponi z napačno diagnozo spravil življenje sv. očeta v nevarnost.

Rim, 8. julija. Profesor Mazzoni, dr. Lapponi in kardinal Rampolla so imeli daljši pogovor. Pogovarjali so se, ali bi bilo umestno pritegniti še tretjega zdravnika k konsultaciji, senatorja zdravnika Catarrellija iz Neapija, kar žele sorodniki sv. očeta. Skle-nili so, da Catarrellija takoj povabijo k bol-nemu papežu.

Rim, 8. julija. Kardinal Oreglia je do-bil naročilo, izročiti novoimenovanim kardi-nalom kardinalske klobuke, da se morejo udeležiti konklave.

Rim, 8. julija. Včerajšnja operacija je svetemu očetu nekoliko zboljšala zdravje, a nevarnosti ne more zaprečiti. Operacija je vspela, a krize ne bo odstranila.

Rim, 8. julija. Apostolska tiskarna je dobila povelje izgotoviti vse potrebno za konklave. Tajnikom konklave je imenovan monsignor Volpini.

Gradec, 8. julija. „Grazer Volksblatt“ poroča iz Rima: Lahko je mogoče, da bodo prijatelji kardinala Rampolla, da onemogo-čijo izvolitev kardinala Oreglia papežem, na strani Vanutellija ali Svampa. Za Svampa je baje tudi mnogo tujih kardinalov. Veliko pristašev dobiva zadnji čas kombinacija Svampa ali Vanutelli z Agliardijem kot dr-žavnim tajnikom. Dopisnik „Fremdenblatt“ ov-je pa zvedel, da se polaga važnost na to, da je kardinal, ki bi bil izvoljen, živel izven političnega boja. V tem slučaju bi Rampolla ohranil svoje mesto in vodil dalje politiko. V tem pčsebno podpira Rampolla nadškof iz Toulouse, kardinal Mattieu.

Rim, 8. julija. Tudi danes popoldne so izšle posebne izdaje listov o boleznih sv. očeta. „Giornale d'Italia“ piše: „Skrbi radi razvoja vnetja pljuč trajajo dalje. Katastrofa utegne nastopiti vsak trenutek. Sreča sv. očeta

je jako oslABLJENO, ledvice ne delujejo dobro. Eden zdravnikov je dejal: »Pred operacijo smo imeli malo upanja, sedaj imamo le še slaboten žarek upanja.

Rim, 8. julija. Laška vlada je storila vse priprave, da konklave od zunaj ne bo moten.

Rim, 8. julija. Tajnik kardinala Ore-glia in arhitekt Schneider pripravljata pro-store za konklave.

Rim, 8. julija. Osobje v Vatikanu je dobilo nalog pripraviti dve kapeli. V kapeli Najsvetejšega bo sv. oče, ako umrje, ležal v velikem ornatu na mrtvaškem odru in sicer z nogami izven železne ograje, da bo moglo ljudstvo poljubovati znamenje na pa-peževih čevljih. V drugi kapeli bo provizo-rično pokopan, dokler se ne izvedo njegova testamentarična določila.

Rim, 8. julija. „Avanti“ pravi, da je sv. oče Petrov novič zapustil cerkvi, svoje zasebno premoženje pa svojemu nečaku. „Avanti“ kakor sploh soc. dem. in liberalni listi si o premoženju sv. očeta izmišljujejo nalašč veliko pretirane številke.

Rim, 8. julija. Sv. oče je rekel Lap-poniju: »Vi pač ne morete nič storiti proti moji starosti. Jaž živim že skoro celo sto-letje.« Sv. oče je na vsak način hotel videti zdravniške buletine in aparat, s katerim so zdravniki izvršili operacijo. »To mora biti jako umetno napravljen instrument, pa tudi roka kirurgova je spretna, da nisem čutil nič bolečin«, dejal je sv. oče.

Rim, 8. julija. Zjutraj je sv. oče za-hteval nakrat izvenvatičanske liste, ker je prišel sumiti, da opis njegovega položaja v nalašč zanj prirejenih posebnih izdajah vati-kanskih listov ni zanesljiv. Monsignor An-gelini je bil radi tega v veliki zadregi. Pomagal mu je dr. Lapponi, ki je sv. očetu prepovedal čitanje.

Rim, 8. julija. Angleški kralj Edvard se je obrnil na kardinala Rampolla s proš-tnjo, naj mu večkrat na dan poroča o sv. očetu.

Rim, 8. julija. Izvenvatičanski listi dalje ugibajo, kdo bi bil za slučaj smrti Leona XIII. novi papež. Danes pišejo, da bo pač mož, ki temeljito pozna položaj socialnega vprašanja v vseh državah. Kardinali baje sma-trajo, da je tak mož nadškof milanski kar-dinal Ferrari, katerega ime je sedaj v ospredju.

Rim, 8. julija. Zdravniki sv. očeta od-ločno odklanjajo očitane površnosti pri zdrav-ljenju in diagnozi. Mazzoni pravi, da je proti starosti vsak boj zdravnikov brez-vpešene. Bolezen se razvija dalje, in popolno ozdravljenje je nemogoče. Mogoče pa je, da bo sv. oče še več dni ključoval smrti.

Berlin, 8. julija. Sv. oče je dejal mnsgru. Angeliju, da je izgubil vse upanje. Sv. oče je rekel, da čuti, da ga kliče Bog k sebi. Rad zapušča zemljo, ker je storil svojo dožnost napram cerkvi in člo-veštvu.

Berlin, 8. julija. Čuje se, da je nemški cesar z ozirom na bolezen sv. očeta odložil svoje potovanje na sever. Nekateri listi poročajo, da se misli nemški cesar osebno vdeležiti pogreba svetega očeta v Rimu.

Rim, 8. julija. Položaj svetega očeta nespremenjen. Ob 9. uri dopoldne je bil nekoliko boljši, kar je vzbujalo nekoliko upanja.

Rim, 8. julija. Ob 9. uri 35 min. zjutraj „Agenzia Stefani“ poroča, da je sv. oče preživel mirno noč. Lapponi je mo-gel spati od 1. ure do 7. ure zjutraj. V Va-tikanu pravijo, da je bila taka noč, kakor če bi bil sv. oče zdrav.

Rim, 8. julija. Sv. oče se je do 11. ure zjutraj tako dobro počutil, da je nečak sv. očeta grof Kamilo Pecci, ki je tri dni bil ob postelji sv. očeta, šel domov, da se spočije. Predno je odšel, je prosil sv. očeta, naj natančno izpolnjuje odredbe zdrav-nikov, češ, da bo potem gotovo ozdravil. Sv. oče mu je to obljubil. Grof Kamilo je dejal, predno je zapustil Vatikan, da sv. oče čuti, da se mu vrača življenje, o katerem je mislil, da je že izgubljen. Grof je dejal, da mu je Mazzoni rekel, da bo jutri sv. oče iz-

Naročnine in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni Kopitar jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo; nefrankovana pisma ne vprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niskih ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dar, izvemši nedelje in praznike ob pol 6. uri popoldne.

ven vse nevarnosti, ako se bo sv. oče tako dobro počutil in ne postane slabši. Grof Kamilo je mnenja, da ni izključeno, da se bo lezen sv. očeta vleče več dni, morda celo več tednov. Listi pravijo, da so to zelo optimistična naziranja.

Rim, 8. julija. Ob 11. uri dopoldne. Razni zdravniki ostro kritizirajo diagnozo papeževih zdravnikov in pravijo, da je pokazala preiskava, da bo lezen sv. oče že od začetka ni bila pljučnica, ampak vnetje oprane mreže. Papeževi zdravniki pa pravijo, da se simptomi vnetja pljuč še vedno opazajo in da zadnja beseda o preteku bolezni in mogočih zapletih bolezni še ni izgovorjena.

Rim, 8. julija. Ob 11. uri 35 minut zjutraj so opazili pri sv. očetu pojemanje moči. Do 11. ure se je precej dobro počutil.

Rim, 8. julija popoldne. Moči sv. očeta vedno bolj zapuščajo. Kažejo se pojavi uramije. Nasproti se pri popolnoma paraliziranemu stanju ledvic ne more nič storiti.

Rim, 8. julija. Dopoldne se je sv. oče jako dobro počutil. »Tribuna« pravi, da je ob 11. uri dopoldne zapustil posteljo in brez pomoči sam (?) stopil k naslonjaču. Zadržal je nekaj bouillona in malo vina.

Rim, 8. julija. Ob 1. uri popoldne je bil sv. oče tako slab, da so zdravniki mislili, da bo do polnoči umrl.

Rim, 8. julija. Ob 1. uri popoldne. Položaj svetega očeta se vedno slabša.

Rim, 8. julija, ob 5. uri popoldne. Položaj svetega očeta je od ure do ure slabši. Sveti oče sedaj nekoliko spi. Dih vedno težje; žila je slaba; otrpnenje je vedno večje. Resnice ne more olepšati noben buletin. Monsignoru Angeliju je sveti oče dejal: »Jutri bom umrl.«

Rim, 8. julija, ob 5. uri popoldne. Sveti oče čisto ponavljajo: »Moj oče, moj oče!« Semtertje zasepeče, da več trpi, nego včeraj. Sveti oče je dejal: »Jutri bom umrl.« Včasih se mu pokaže na ustnicah krvava slina.

Rim, 8. julija. Ob 6. uri 50 minut zvečer. Položaj sv. očeta je vedno resnejši. Bolnik je postal nemiren, nato je dolgo spal. Kardinal Rampolla je storil vse priprave, da v slučaju smrti sv. očeta zapusti Vatikan. Njegovo stanovanje na trgu Santa Marta je že pripravljeno.

Rim, 8. julija. Ob 7. uri 25 minut zvečer so izdali zdravniki naslednji buletin: Sv. oče je preživel dan mirno, brez napada slabosti. Zila bije hitreje. Splošno se počuti sv. oče bolje. Vznemirjenje vzbuja izostajanje vode.

Rim, 8. julija. Ob 7. uri 25 minut zvečer so zdravniki izdali naslednji buletin: Sv. oče je preživel dan mirno, brez napada slabosti. Zila bije hitreje. Splošno se bolnik počuti bolje. — Mazzoni, Lapponi.

Rim, 8. julija. Pred stanovanjem kardinala Vincenca Vanutellija je vedno pripravljen vprežen voz. Kardinal mora biti kot punitentiar in articulo mortis pri zadnji uri sv. očeta navzoč.

Današnja poročila.

Rim, 9. julija. Zdravnik Catarelli iz Neapolja pride danes k sv. očetu.

Berolin, 9. julija. Vodja katoliškega centra Bache je izjavil poročevalcu nekega ameriškega lista, da bodo katoličani v Nemčiji še le potem zavzeli posebno stališče, ako se bode poskušalo omejiti prostost papežev volitve. Kako stališče bode nemška vlada zavzela napram papeževi volitvi, ne ve, upa pa, da bo to stališče se popolnoma krilo s stališčem njenih katoliških sodržavljancev. Kdorkoli bo izvoljen papežem, vsakega bodo nemški katoličani brezpogojno pripoznali.

Položaj na Ogrskem.

V včerajšnji seji ogrske zbornice je prišlo do daljših razprav mej ministrskim predsednikom Khuenom in zastopniki Košutove stranke. Razgovor je prišel poslanec Polonyi, ki je izjavil, da grof Khuen ni držal besede, dane neodvisni stranki, marveč namerava premeniti poslovni red in razpisati nove volitve. Grof Khuen je nato izjavil, da niti ne misli na to. Sedaj se je oglasil Košut. Dejal je, da je njegova stranka soglasno (!) sklenila, da dovoli vladi najpotrebnejše predloge. Dalje pové Košut, da ga je grof Khuen vprašal, če more računati na pomoč njegove stranke. Ta izjava je zbudila Barabasa in zaklical je Košutu v obraz: »Vidite, gospod Košut, potrebno se mu je zdelo, da Vas šele vpraša, če ga bomo podpirali.« Konečno Barabas izjavlja, da bo le tedaj opustil obstrukcijo, če bo grof Khuen vstregel vsem narodnostnim zahtevam njegove stranke. — Nato je ministrski predsednik izjavil, da je stavil na Košuta omenjeno vprašanje le kot zastopnik cesarjev, kateremu je hotel podati natančne informacije. On za svojo osebo niti za trenutek ni dvomil, da bo Košut tudi držal, kar obljubi. Vsekako je ta hotel podati ce-

sarja vse podrobne avtentične informacije. Khuen opozarja Barabasa, da je tudi on pred dalj časa obljubil, da dovoli budgetni provizorij in kontigent vojaških novincev, če se umakne vojna predloga, sedaj so pa on in njegovi snedli svojo besedo in zahtevajo novih koncesij. — Po odgovoru Barabasovem, da ne zahteva ničesar novega, je bila razprava o vladni programatični izjavi zaključena.

Iz tega sledi, da nevarnost obstrukcije še ni odstranjena. To pa potrjuje tudi najnovejša vest, da so se složili za obstrukcijo vsi malkontenti Košutove stranke, 31 mož po številu; dalje 10 Ugrovcev in 9 poslanca, ki ne pripadajo nobeni stranki. Ti hočejo nadaljevati napram vladi boj na nož. S tehnično obstrukcijo prično že v ponedeljek. Košut je sinoči obdeležoval še večje število omahljivcev, a se ne vé, s kakim vsehkom. Vse torej kaže, da tudi Khuen še ne bo kmalu mogel pričeti z vsehkim delom.

Rusinski shod v Cernovicah.

Minuli torek se je zbralo v Cernovicah na shodu pod milim nebom nad 4000 udeležencev z vseh strani dežele, da se posvetujejo o težnjah rusinskega naroda. Med navzočimi so bili tudi poslanci Pihuliak, Straucher, Lupu in Wassilko ter več drugih odličnjakov. Shod je otvoril deželni poslanec vseučiliški profesor Smal-Stocki, ki je v pozdravnem govoru omenjal osvoboditve dežele od ljudstvu neprijazne vlade bivšega deželnega predsednika barona Bourguignona ter izražal nado, da bo novi predsednik princ Hohenzolnove vrnil deželi mir. Govornik je predlagal resolucije, v katerih se zahteva med drugim: odprava graščinskih posestev in njih razdelitev mej kmetje, prememba § 41. zakona glede vzdrževanja šol, odprava mitnic na okrajnih cestah, priskrba cenih kreditov za kmetijstvo, zboljšanje učiteljskih plač in prememba disciplinarnih predpisov za učitelje, določitev rusinskega za zunanji uradni jezik pri vseh uradih, izplačevanje šolskega pavšala potom davkarjev in ne občinskih blagajn.

Nato se je razvila daljša razprava o tej resoluciji, ki je bila po govornih Philippovicza ter Wassilka navdušeno sprejeta. — Koerberju je shod odpošlal brzjovjavo, v kateri se izreka, da rusinski narod pričakuje od vlade večjega varstva in pomoči. — Po završenem shodu se je pa podala vsa množica v spremstvu poslancev pred palačo grško-orientalskega škofa, kjer so zahtevali delitve škofije ter posebnega rusinskega generalnega vikarja. Nadškof dr. Repta je šel med ljudstvo ter pojasnil svoje stališče. Pozneje se je dal časa zgovarjal s poslanci ter jim izjavil, da morajo zadevo prepustiti konzistoriju. Del ljudstva se je dal le s težavo prepovoriti. Končno so udeležniki priredili poslancem ovacije.

Nova kriza na Grškem.

Teotokis se je kaj malo časa veselil svoje zmage. Ze ob nastopu njegove vlade so se pojavljali nemiri v zbornici in zunaj nje, ki so kazali, da možje, ki so prišli na krnilo vlade, nikakor ne zastopajo večine prebivalstva. Nasprotniki so po vseh večjih krajih Grške prirejali protestne shode ter napovedovali novi vladi brezobziren boj. Posebno resen je pa postal položaj pričetkom tega tedna. Dne 7. t. m. se je vršil v Pyrosu mnogobrojno obiskani protestni shod, ki se ga je udeležilo posebno mnogo kmetov z vseh strani dežele. Vdeleženci so bili tako ogroženi nad vladajočimi razmerami, da se je bilo bati izredno velikih nemirov. Mej nepopisnim vriščem so se čuli tudi posamezni strelci. Vlada je izpočetka skušala udariti vse nemire, kar se je seveda ni posrečilo; pozneje pa se delala tako, kot bi temu gibanju ne pripisovala nikake posebne važnosti. V resnici seveda ni bilo tako, ker vlada je že sinoči popolno kapitulirala. Ministrski predsednik je namreč sinoči telefonično naznanil kralju svojo in vseh svojih tovarišev demisijo.

V zbornici je min. predsednik Teotokis naznanil ostavko kabineta in povedal, da jo je kralj že sprejel. Minister je izjavil, da je vlada brez moči napram silnemu gibanju ljudstva, ki je je zapeljala opozicija, da zahteva nemogoče stvari. Po tej izjavi je predsednik zaključil sejo. Opozicija je hrupno protestirala proti zaključenju in prišlo je do resnega spopada mej posamnimi poslanci. Z galerije je množica zvižgala in vprizorila dozdevni večini bučno mačjo godbo. Ministri so se le s težavo ognili večjim insultom.

Iz brzjovjav.

Prememba v Koerberjevem kabinetu. Formalne rešitve Rezkove ostavke pričakujejo v dveh dneh. Njegovo mesto popolni Koerber pred pričetkom jeseni in se že vrše zadevna pogajanja. Justični portfelj odda Koerber dalmatinskemu predsedniku deželnega sodišča Gertscherju, obenem bo pa odbral še enega ministra za Nemce. — Tiskovna svoboda v Srbiji. Na direktno željo kralja Petra je popolno odpravljena cenzura zunanjih listov. Cenzura domačih listov je bila že prej prepo-

vedana. — Novih nemirov pričakujejo v Pekinu. »Köln. Zeitung« poroča, da se zunanji poslaniki v Pekinu pripravljajo na resne dogodke, podobne onim ob zadnji bokerski vstaji. Iz krogov, bližje stojih kitajski vladi, se poroča, da res prihajajo poročila o novih zarotah. — Opolminbolgarski vladi. Avstro-ogrski in ruska vlada sta v odgovoru na zadnjo noto resno svetovali bolgarski vladi pred prenapljenimi koraki. Pojasnili sta jej, da Turčija ne pripravlja nikakih razburljivih korakov. Knezu se je namignilo, da utegne zanj nastati nevarnost, da izgubi prestol, ako bi se preveč vezal z uporniki.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 9. julija.

O sv. Očetu smo včeraj po zaključju lista dobili jako vznemirljive vesti, danes došla poročila iz Rima pa pravijo, da se je sv. očetu pozneje nekoliko stanje zboljšalo. Zanesljiv pregled o boleznih je sedaj jako težaven. Kar dobivamo vesti, priobč. vse »Slovenec«, čitatelji pa naj si ustvarijo na podlagi teh vesti svojo sodbo. Po zaključku lista eventualno došle brzjovjave priobčujemo ljubljanskim somišljenikom vsak dan na lepkih pred prodajalnico Brusova pred škofijo in pred našim upravnistvom, naročniki se pa lahko tudi osebno informirajo v urednistvu do polnoči.

Veliki mladeniški shod pri Sveti Trojici v Slov. goricah se vrši prihodnjo nedeljo dne 12. julija ob vsakem vremenu po sledečem vsopodu: Mladeniči naj pridejo od doma v procesijah, če mogoče, s svojimi dušnimi pastirji, kjer imajo Marijino družbo, z družbeno zastavo in z družbenimi svetinjami na prsih, do 1/10. ure k Sv. Trojici. Ob 10 uri pridiguje č. g. Muršič, slovesno sveto mašo v dober namen vseh mladeničev-romarjev daruje nato veleč. P. Nikolaj Meznarič, med sv. mašo skupno sveto obhajilo mladeničev. Ob dvanajesti uri se mladeniči poslovo od romarskega svetišča, se vsi uvrste v eno velikanško procesijo, ki pojde med petjem in molitvijo skozi trojiški trg v dobre pol ure oddaljeni trg Sv. Lenart v Slov. goricah, kjer mladeniči počaste v župnijski cerkvi Najsvetejše, odlože križe in zastave in korakajo med popevanjem velegrajske himne na prostorni gostilniški vrt M. Poličeve gostilne. Tam se ob 1. uri popoldne prične mladeniško slavnostno zborovanje, ki ga priredi šentlenarsko katol. bralno in gospodarsko društvo. Slavnostni govor govori č. g. Gomilšek, mladeniči od vseh strani nastopajo s kratkimi pozdravi, sodelujejo pevci in tamburaši od Sv. Lenarta v Slov. goricah, Sv. Benedikta, Sv. Jurija v Slov. goricah in na Ščavnici, od Sv. Ane, od Gornje Radgone in še od drugod. Ob 3. uri gredo vsi mladeniči med petjem velegrajske himne v cerkev k slovesnim večernicam, po večernicah odhod v procesijah, če le mogoče, do domačih župnijskih cerkev, od koder se mladeniči razidejo na svoje domove. — Kakor kažejo vsa znamenja, bo ta mladeniški shod, posebno če bo vreme ugodno, kar je upati, v resnici velikanšk. Vsaj od deset sosednih župnij pridejo mladeniči v procesijah s dušnimi pastirji, udeležence bodo poslane cele Slovenske gorice, ker je zanimanje za ta shod vseobče. — Opozarjamo voditelje in mladeniče, da se strogo držijo objavljenega vsopoda, da nikjer niti v najmanjši reči ne rušijo discipline in reda, da se tja in nazaj vedejo vzorno, da ne bo prav nikdo imel povoda aramatiti slovenskih mladeničev. Sicer pa nam je zavednost, vernost in rodoljubnost slovenjgoriških mladeničev porok, da se bo vse izvršilo v najlepšem redu in da bo ta mladeniški shod vspel najsijajnejše. Slavnostno zborovanje se valed obstoječih razmer mora vršiti pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, kjer nam je na razpolago prostoren vrt, ki vsprejme vsako še tako visoko število mladeničev. Sicer pa bo slavnostna procesija mladeničev od Sv. Trojice k Sv. Lenartu v Slov. goricah kot prava mladeniška manifestacija ena najlepših točk celega vsopoda. Eventualni brzjovjni in pismeni pozdravi naj se naslovijo: Mladeniška slavnost, Sv. Lenart v Slov. goricah. — Mladeniči Slovenskih gor, na veselo snidenje dne 12. julija!

Upokojen je c. kr. višji računski svetnik g. Stefan Bajc, predstojnik finančnega računarstva v Trstu. »Edinost« ima o tem uvodni članek, v katerem pravi, da je to nasledek šikanij finančnega ravnatelja Otona pl. Zimmernanna proti temu slovenskemu uradniku.

Imenovanje. Deželni odbor je imenoval stavbnega praktikanta g. Viktorja Skaberneta stavbnim pristavom pri deželnem stavbnem uradu.

Občni zbor kranjske kmetijske družbe se je vršil danes dopoldne v veliki dvorani tukajšnjega »Mestnega Doma« ob pišli vdeležbi. Namestu valed bolednosti zadržanega predsednika g. dež. glavarja Otona pl. Detela je predsedoval družbini podpredsednik Fran Povše. Imenom vlade je dvorni svetnik grof Schaffgotsch pozdravil zborovalce najprej v nemškem daljšem govoru ter je končal svoj govor slovenski. Imenom dež. odbora je pozdravil zbor dež. odbornik Grasselli, imenom mesta župan Hribar. O poročilih in predlogih poročamo jutri obširneje. Pri dopolnilni volitvi odbora so bili izvoljeni v odbor c. kr. višji gozdni svetnik gospod Vaclav Goll s 103 glasovi, veleposestnik g. Josip Lenarčič s 104 glasovi, gosp. dr. pl. Wurzbach Maks s 103 glasovi in Janko Žirovnik s 102 glasovoma. Po en glas so dobili dvorni svetnik Suklje, Gombač, Slapšak.

— Na Bled je došel šef generalnega štaba baron Beck. Stanuje v hotelu Mallner.

— Novo katoliško izobraževalno društvo se snuje v Boštanju na Savi. Z leti bi bilo, da biv vseh župnijah prišli že skoro z ustanavljanjem katoliških izobraževalnih društev!

— Novo cerkev zgrade v Javorju, kakor moramo posnemati iz uradnega lista. Konkurenca obravnava se vrši 27. t. m. ob 9. uri dopoldne.

— Vola ubila strela. V bližini Dvora pri Zuteemberku je strela ubila licenciranega vola, last posestnika Zaletela.

— Konkurs je napovedal v Vitanju trgovec Franc Plankl.

— Zgradba vodovoda za občino Jurjevica. Lipovšica, Vinica, Brezje, Sušje, Zlatnik, Zapotok in Dolenje Laze je oddana, kot smo že omenili, na Kranjskem že dobro znani dunajski tvrdki G. Rumpel.

— Celjsko pevsko društvo priredi v nedeljo dne 12. t. mes. v veliki dvorani »Narodnega doma« v Celju veliki koncert. Imenovali bi ga lahko Lajovičev koncert, kajti ne samo, da se bodo proizvajale nekatere izmed najlepših kompozicij našega mladega skladatelja, čegar ime je najboljše znano že širom slovenskega — in ne samo slovenskega — sveta, temveč celemu koncertu utisnil bode Anton Lajovic pečat svojega umetniškega naziranja. On je sestavil program resne, vseskozi umetniške vsebine, on je izvečbal pevke in pevce, on bode koncert vodil. — Mnogo truda je stalo, privesti ženski in moški zbor do one popolnosti, v kateri bode nastopil pri tem koncertu. Prepričani smo, da se bode pri koncertu preneslo navdušenje, katero goje pevke in pevci do svojega mojstra-umetnika, tudi na poslušalce in da bode koncert dogodek na umetniškem polju štajerskih Slovencev. — Kot solista nastopita gđc. Jarmila Gerbičeva, operna pevka, hči našega komponista Gerbiča, izšolana s sijajnim vspehom na praškem konservatoriju, in gospod dr. Gvidon Srnec, sin naše odlične celjske rodbine, kateri se je muzikalno izšolal na Dunaju, v Pragi in pri gospodu Hubadu v Ljubljani. Gospod dr. Sernec poje blagodneč bariton. Začetkom in koncem programa nastopi narodna godba pod vodstvom svojega kapelnika gospoda Koruna. — Nadejati se je obilne udeležbe tudi od izvenceljskega občinstva, kajti koncert presegal bode po umetniški dovršenosti in po svojem programu vse muzikalne produkcije, ki so se kedaj izvajale na slovenskem štajerskem. Nikomur torej ne bode žal, da prihi v nedeljo v Celje. Opozarjamo pa zunanje občinstvo, da si pravočasno preskrbi sedežev, ker dobaja trgovini Hribarjevi, ki je prevzela predprodajo vstopnic, dan za dnevom mnogo naročil.

— Čebelarji v kašelski okolici imajo do sedaj dobro letino. V Zg. in Sp. Kašlju ter v Zadobrovi dobili so že roje iz prvih rojev. Kostanj in lipa dajeta čebelam obilo paše. Če se še ajda dobro obnese, imeli bomo v jeseni izredno dobro letino.

— Vtopljenca so potegnili dne 7. t. m., kot smo včeraj sporočili, iz Ljubljani pri Zalogu. V njem so spoznali mladeniča, kateri se je vtopil pri kopanju v Ljubljanski pri Zg. Kašlju v nedeljo 5 t. m. 18 let stari Antrej Letnar, ki je bil izgleden, pobožen

mladenič, ud Marijine družbe. Svoji materi je dajal vse denar, kolikor ga je zaslužil. Marijine družbe deklica in mladeniška iz D. M. v Polji izkažejo mu danes zadnjo čast pri pogrebu.

K najnovejšemu konkursu v Celju se piše: Konkurs je napravila v Celju ljubljanska nemškutarica Ana Sadnik, ki je imela trgovino s modnim blagom. Iskala je porokov tudi med Slovenci, vendar se iz previdnosti ni nihče pustil ujeti tej ljubljenski Oehsovi. Niti ta mogotec ni mogel rešiti svoje varovanke, kateri je preskrbel svoj čas z brabijalno silo prostor za trgovino in izrinil iz istega kar že noč našega slovenskega krojača Hočevarja. Sodni dan ne izostane nikdar. Enaka usoda pa čaka še marsikatero uskoka.

Dopust za nadomestne rezerviste ob času žetve. Dunajski listi vedo poročati, da bodo oni nadomestni rezervniki, ki so bili pozvani k 28 dnevnim orožni vaji in so potrebni pri poljanskem delu, odpušteni na dopust ter jih v času največjega dela sploh ne bodo pozivali k vojaškim vajam.

Is Podbrezji. Podbreški mladenič in mladenke so igrali dne 28. in 29. junija »av. Elizabeto Turinško«. Ker je predstava izborna izpadla, so jo na splošno željo ponovili dne 5. julija. Nastopi posameznih oseb so bili hvalevredni. Največja zasluga zato gre gg. učitelju Ivanu Sprachmanu in gospej Pavlinovi. Z dohodki so pokrili stroške za krassen nov gledališki od.

Ljubljanske novice.

Ljubljanski Nemci imajo tudi dimdalje slabše oči. Danes došle »Deutsche Stimmen« poročajo, da je o priliki praznovanja farnih patronov v Trnovem in pri sv. Petru bilo razobesenenih vse polno ruskih zastav in da je tudi na »Mestnem Domu« za časa razstave ženskih ročnih del vihrala ruska zastava. Namen takih poročil je očividno. Ljubljanski Nemci so tako zlobni da našo deželno trobojnico razkričavajo za rusko zastavo.

Skušnja v tukajšnji gluhoemnici se vrši 11. t. m. ob 9 uri dopoldne v televalnični gluhoemnici. K skušnji gojencev in gojenk je vstop radi omejenega prostora omejen na vabila, splošno pa je dovoljen pristop k razstavi izdelkov gojencev in gojenk. Razstava bo v učnih sobah.

Ljubljanska podružnica društva poštinih uradnikov priredi v nedeljo, 12. junija za člane, njih družine in po njih vpeljane goste izlet na Zalostno goro pri Preserji in oddod v Borovnico. Othod s poštinih vlakom do Preserje ob 12 uri 58 min. pop., vrnitev iz Borovnice ob 11 uri 20 min. zvečer. Pri neugodnem vremenu poljejo se izletniki naravnost v Borovnico.

Gozdna veselica katero priredi pevsko društvo »Slavec« to nedeljo 12. t. m. v prijaznem gozdiču Čončkove restavracije pod Rožnikom, bode nudila zbog svojega vsporeda obilo zabave in prijeten popoldanski izlet onim, kateri žele v zeleni naravi med smrečjem in v veseli družbi prebiti nekoliko uric, zlasti pa družinam z obitelji, ker so otroci do 10 let vstopnine prosti istotako tudi družveni člani. Pri veselici sodeluje vojaška g o d b a. Vpored obsega petje, godbo, ljudske igre in zabave, metanje serpentini, zabavno pošto, streljanje na dobitke in ples v salonu. V mraku bode gozd bengalično razsvetljen. Dasi so v nedeljo razni izleti in zabave, vendar upa odbor na obilen obisk še z ozirom na to, ker je to svojo veselico iz prvotno določenega dneva preložil vsled pozneje naznanjene Prešernove slavnosti, na dan 12. julija.

Izgubljeno. Neznano kje v mestu izgubil je 6. t. m. krojaški mojster Ivan Vohino, stan. v Gospodskih ulicah št. 5, 30 kron. — Na Mestnem trgu je izgubila služkinja Marija Kurent, stan. na Dunajski cesti št. 29, bankovec za 10 kron. — Dne 7. t. m. izgubila je v Ljubljani nadgeometrova žena Roza Kossler iz Brežic zlato žensko uro.

Predrzen žid. Na Cesarja Jožefa trgu prodaja neki dunajski žid Ignac Kerpner perilo in se vede tako izvijajoče, da se ljudje pritožujejo. Včeraj je neko kmetico Franciško Smole iz Razdrtega pri Smarji udaril z neko ređjo po roki tako, da jo je ranil, ker se je predrznila vzeti blago v roke, da si ga natančno ogleda.

Semenj. Dne 8. t. m. je bilo na semenj prignanih 285 konj in volov, 43 krav in 35 telet, skupaj tedaj 363 glav. Kupčija je bila pri goveji živini srednja, pri konjih živahna, kljub temu, da je bil pred dvema dnevoma letni semenj.

Čevlje izmaknil. V noči od 6. na 7. t. m. je neznan tat ukradel Franu Dolinarju, nočnemu čuvaju pri zgradbi Korsikovih hiš na Bleiweisovi cesti nove čevlje, katere je imel v sobi pod posteljo.

Stavbni prostor za II. državno gimnazijo na Delottovem posestvu na Poljanah bo do meseca oktobra pripravljen za zidar-ska dela. Radi tega prično podirati ondotna poslopja prihodnji mesec.

Kanarček ušel. V Križevniških ulicah št. 7 je ušel včera popoldne iz kletke lep pisan kanarček. Kdor ga prinese nazaj, dobi nagrado.

Žemlje kradel. Mariji Krašovic, pekari na Dunajski cesti št. 52. je njen pekovski pomočnik kradel žemlje in jih na svoj račun prodajal strankam. Ko so ga prijeli, je imel pri sebi skritih 15 žemelj.

Energičen hlapec. Rancingerjev hlapec Jožef Zore na Dunajski cesti št. 17 je včeraj pri skladišču na južnem kolodvoru oklofural železniškega uslužbenca Simona Kosca, ker mu ni pustil izločiti v voz, v katerega je on hotel.

Povratak vojakov 27. pešpolka s Hrvaškega. Danes opoldne povrni se je s Hrvaškega bataljon c. in kr. pešpolka št. 27, ki je bil za časa nemirov odposlan tiskaj.

Domovinsko pravico v Ljubljani so dobili po sklepu obč. sveta: Ambrožič Ana, zasebnica. Avbelj Fran, raznašalec. Babin Amalija, delavka. Bergant Ivan, delavec. Bügel Leopold, klep. mojster. Boltežar Marija, branjevka. Brate Lucija, gostija, Breznik Marija, delavka. Bučar Matevž, postrešček. Cesar Jera, perica. Čergan Marija, prod. živil. Černe Janez, livar. Čertanc Jernej, uslužb. južne železnice. Čušnik Ivan, trgovec. Dežman Franja, lastn. bukvovoznice. Ebber Fran, vrtnar. Erzin Gregor, zasebnik. Fabjan Franja, prod. mleka. Fabijan Neža, delavka. Finc Andrej, strojevodja. Fortuna Marijana, delavka. Golob Valentin, trgovec. Gospodarič Ana, dijaška gospodinja. Govekar Marija, šivilja. Hribar Margereta, delavka. Hribar Pavel, delavec. Jager Fran, ščetar. Jakin Mihael, prod. sadja. Jakš Ana, delavka. Jalen Anton, krojaški mojster. Ježek Katarina, zasebnica. Kalan Luka, čevljar. mojster. Kališ Alojzij, plakater. Koder Ivan, paznik. Končan Anton, delavec. Koporc Marija, delavka. Kordik Ivan, trgovec. Kosem Ignacij, čevljar. Košak Alojzij, črkostavec. Košir Ivana, šivilja. Kregelj Alojzij, psznik. Kresal Jožef, krojač. Lah Katra, dekla. Lipovšek Ivan, poduradnik. Lipovšek Karl, sprevednik. Majewsky Ludvik, čevljar. Marinšek Helena, postrežnica. Marolt Neža, dijaška gospodinja. Marolt Terezija, strežnica. Meden Ivan, odvet. uradnik. Mehle Neža, kuharica. Modic Jožef, posestnik. Mrak Neža, delavka. Novak Marijana, delavka. Okorn Franja, služkinja. Okorn Marija, zasebnica. Paplar Jožef, prod. premoga. Paulin Josip, posestnik. Pavlin Peter, delavec. Permoser Ferdinand, strojevodja. Pfeifer Mihael, uslužb. državne železnice. Pirč Marija, strežnica. Praček Marija, zasebnica. Pucigar Franja, trg. uslužbenka. Rainer Josip, ključavničar železnice. Rode Fran, čevljar. pomočnik. Skofan Jurij, delavec. Smerekar Janez, delavec. Smole Janez, paznik. Smolnikar Jožef, delavec. Sodnikar Terezija, gostija. Stupar Ivan, pomožni uradnik. Sušnik Fran, krojaški pomočnik. Šott Ivana, šivilja. Šlibar Helena, delavka. Štrekelj Franja, postrežnica. Terpotec Marijana, dekla. Tomazin Marija, postrežnica. Tomič Fran, delavec. Trnkóczy pl. Zászkalaki Ubald, lekarnar. Tutta Otton Karol, črkostavec. Vertič Marija, zasebnica. Vidmar Marija, kuharica. Volškar Gotard, delavec. Weber Peter, nadsprevednik. Zvezde Marija, kuharica. Zabnikar Fran, krojač. Zitnik Martin, posestnik. Žuža Peter, hlapec. Dalje je bilo ugodno rekurzoma perice Jere Papler in Jožefa Maričnikove, katerima je bilo tudi podeljeno domovinstvo. Zagotovil se je sprejem v obč. zvezo, ako izpolnijo pogoje, izvenavstrijskim podanikom peč. pomočniku Rudolfu Häufelu in kavarniškem markerju Valentinu Morguttiju. Zadnji čas sta pridobila v Ljubljani domovinstvo tudi zobozdravnik Anton Paichel in mag. pharm. Devdrič.

Dočodki na Hrvat-skem.

Urednik »Obzora« dr. Heimerl oproščen. Bivšega urednika »Obzora« so včeraj izpustili iz preiskovalnega zapore, ker mu niso mogli dokazati nobene krivde. Osojbe pri »Obzoru« ter mnogi njegovi prijatelji so mu priredili navdušene ovacije. Z njim vred so bili oprošteni še trije drugi, ki so jih prijeli radi političkih prestopkov.

Dijaka Jos. Babiča, ki je, kot trdi obtožnica, vladinova župnika in poslanca Schnappa obmetaval z jajci, so obsodili v trimesečni strogi zapor.

Ban grof Pejačević v Oseku.

Dne 7. t. m. popoldne ob pol 4. uri je došel novi ban Hrvatske v Osek, kjer so ga vladni pristahi pozdravili z zastavami, deputacijami in nagovori. Na nagovor velikega župana je odgovoril ban, da mu je ob nastopu nove službe dobro znano, da ga čaka težka naloga, ker je političko obnebeje zakrito s črnimi oblaki. — Če se je vkljub temu odločil za sprejem deželne uprave, je bila za to mero-dajna njegova prirojena zvestoba in lojalnost do cesarja ter domoljubje, ki mora biti sveto vsakemu poštemu državljanu. Konečno je ban izjavil, da hoče in nadalje ostati zvest svojemu geslu, da je dobro

uprava podlaga vsakega napredka. — Zvečer so mu priredili vladni privrženci bakljado in serenado. — Včeraj zjutraj se je podal ban v Našice v Slavoniji ter se šele pričetkom prihodnjega tedna poda v Zagreb, ker so se pojavile nove težkoče pri popolnitvi mest v avtonomni upravi.

Ban Pejačević tajni svetnik.

»Wr. Zeitung« javlja: Cesar je glasom ročnega pisma od 1. julija t. l. banu Hrvatske, Slavonije in Dalmacije, grofu Teodorju Pejačeviću, podelil dostojanstvo tajnega svetovalca.

»Katoliški list« — dnevnik.

Iz Zagreba poročajo, da se »Katoliški list«, doslej tednik, spremeni kmalu v velik katoliški dnevnik, okrog katerega se bodo zbrali katoliški krogi v deželi. Takega velikega katoliškega lista Hrvatje že davno potrebujejo.

K volitvi v zlatarskem okraju priporoča danes nam došli reški »Novi List«, da se izbor kandidata prepusti zlatarskim volivcem naj oni potrebno ukrenejo brez ozirov na razne zaključke odborov in klubov izven zlatarskega okraja. Basedo morajo prvi imeti volivci, ne pa kak izvrševalni odbor!

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Mont Pele zopet bruha. V 8 dneh se je vrh ognjenika povišal za 10 metrov. Opetovano se čuje silno podzemsko bobnenje. — Nesreči na železnici. Pri postaji Reckfort v Virginiji se je osebnih vlak zadel s tovornim vlakom. 23 oseb je mrtvih, med njimi več avstrijskih izseljencev. — Zagrebško ašerito želi baje obnoviti novi hrvatski ban. — K smrti obsojena je bila v Ljubnem žena lesnega trgca Ana Mayer, ki je svojega otroka umorila, ker je premalo zaslužila, da bi živila moža in otroke. — Ustrelil se je na Dunaju upokojeni gimnazijski ravnatelj Teodor Šwera. — Umor srbske kraljeve dvojice predstavlja na Dunaju neki kinematograf. Listi zahtevajo, da oblasti te sleparske predstave prepovedo. — Občinska hiša se je podrli. V Nahodu na Češkem se je podrli nova stavba mestnega magistrata. Ker se je nesreča zgodila po noči, se ni noben človek ponesrečil. — Vse mačke pokončali so v Ambergu radi mačje stekline. — Vojaško skladišče ob leke in klaje pogorelo je v Brnu. Škode je en četrt milijona kron. Erar poslopje ni imel zavarovano. — Sneg je padel tudi po tirolskih gorah. — Zgoraj je v postelji 56 letni prokurist pri tvrdki Hoffmann Albert Nedoras v Brnu.

Društva.

(Odbor društva hrvatskih in slovenskih dijakov podobljajočih umetnosti, »Vesne«, na Dunaju) javi, da sprejema vse prispevke izrednih, podpornih in ustanovnih članov t. č. blagajnik Viljem Sever, stud. art., Ljubljana, Florijanske ulice, 24. — Izredni člani, kateri morajo biti vsi izven Dunaja živeči dijaki vpodobljajočih umetnosti hrvatske ali slovenske narodnosti, plačajo 1 K enkratne vpisnine in po 1 K semestralne članarine, podporniki plačajo po 5 K semestralne udnine, vstanovniki pa enkratni znesek 100 K kot ustanovnico. — Z odličnim spoštovanjem A. Santel t. č. predsednik.

Telefonska in brzojavna poročila.

Sv. očetu se obrača na bolje. — Neposredne nevarnosti ni.

Rim, 9. julija. (Ob 9. uri 30 min. dopoldne). Zdravje se je sv. očetu čudovito obrnilo na bolje. Preživel je mirno noč. Pljuča so prostejša nezdravih tekočin. Proces se vedno ugodnejše razvija. Nastopa znatno olajšanje.

Rim, 9. julija. (C. B.) Buletin, izdan ob pol 10. uri dopoldne, pravi: Papež je minulo noč prebil mirno. V onem delu pljuč, ki ni pokrit z malo množino tekočine, ki se še nahaja v oprsni mreži, se kmalu popolno razvije bolesten proces. Splošni počutek se trajno zboljšuje.

Rim, 9. julija. Preobrat v zdravju ki se je včeraj zvečer sv. očetu jelo boljšati, še vedno obstoji. Žila bje krepkeje, slabost znatno zginja. Mazzoni je dejal, da bi to pri navadnem možu pomenilo zdravje, a če bo ta preobrat na bolje pri sv. očetu trajal še en dan, bo lahko rekel, da

je izven nevarnosti. Večje konsultacije zdravnikov so prenehale.

Rim, 9. julija. (C. B.) Sv. oče je danes zjutraj ob pol 6. uri vstal iz postelje. Temperatura se menja mej 36.2 in 36.6. Žila še nekoliko slabotno bje. Cyanosa na rokah se polagoma umika. Funkcija ledvic se zboljšuje.

Rim, 9. julija. Zdravje se sv. očetu boljša. Prebrat na bolje, ki se je pokazal včeraj po 7. uri zvečer, je še vedno znaten. Sv. oče tudi ložje in mirnejše spi. Po noči je mirno spal 5 ur. Telesne funkcije, ki so mu delale težave in kar je zdravnike jako skrbelo, so v redu. Na obolelih mestih je še jako malo vode. Danes se je dal sv. oče briti. Sv. oče govori jako veselo, kakor bi bil zdrav.

Rim, 8. julija. Kardinal Rampolla je poslal danes dunajskemu nunciju Talianiju naslednjo brzozavko: »Sv. oče je preživel mirno noč. Tudi dan miren. Žila bje krepkejše. Olajšanje očividno«.

Rim, 9. julija ob 11. uri dopoldne. Zdravniki izdajajo jako optimistične buletine, ker sv. oče, odkar se zopet bolje počuti, hoče vse vedeti in vse buletine brati. Voda, ki mu je delala težave, je odstranjena.

Rim, 9. julija. Profesor Mazzoni je dejal sv. očetu: »Kakor cvetka vode, tako potrebuje Vaša Svetost hrane«. »Da«, odgovoril je sv. oče, »a cvetlici se priliva k večjemu dvakrat na dan. Vi me pa silite vsak trenutek, naj jem«. Sv. oče je prosil Lapponija, naj gre domov počivat, Lapponi pa je ostal v Vatikanu.

Rim, 9. julija. Neki poročevalec je imel včeraj zvečer po 7. uri pogovor z dr. Lapponijem, ki je dejal: »Ko sem nasvetoval svetemu očetu operacijo, je dejal: Ako je potrebna, jo izvršite, a tako hitro, kakor je mogoče, ker jaz strašno trpim. — Po operaciji je dejal sveti oče: Ali je operacija že končana, da, je že končana, ker meni je veliko bolje. — Sveti oče je nato takoj zahteval jedi ter je dobil krepko juho in nekoliko vina. — Lapponi se je izjavil, da čudovita odporna sila svetega očeta lahko zavede opazovalca. »Jaz mislim,« končal je dr. Lapponi, »sveti oče ne bo še takoj umrl.« Neki kardinal, ki je bil par trenutkov prej ob postelji svetega očeta, je rekel poročevalcu, da ni upanja, da bi sveti oče okrevale.

Rim, 9. julija. Kardinal Mocenni je jako nevarno obolel. Bati se je najhujšega.

Rim, 9. julija. Služabništvo v Vatikanu je vsled noči, katere je prečulo, do skrajnosti izmučeno. Majordomus je obolel. Monsgra. Volpinija je zadela kap. Monsignor je danes umrl.

Rim, 9. julija. Raznašalci posebnih izdaj listov so na trgu sv. Petra tako silno kričali »Papež v agoniji!« »Zadnji trenutki papeževi!«, da se je čulo v sobo k sv. očetu. Iz Vatikana se je takoj vse potrebno ukrenilo, da so bili kričači odstranjeni.

Budimpešta, 9. julija. Domobranski minister grof Kolosvary si je včeraj v svojem stanovanju hotel z ostro nabrušenim nožem izrezati kurje oko. Pri tem mu je pa izpodletel nož ter globoko zarezal v meča. Minister si je s tem zadal veliko rano. Vojaški zdravniki so mu le s težavo ustavili kri in zašili rano.

Zagreb, 9. julija. Čuje se, da bo danes izpuščen iz preiskovalnega zapore tudi glavni urednik »Obzora« prof. Pasarić. Dr. Franko Potočnjaka obdrže še v zaporu.

Zagreb, 9. julija. Z urednikom »Obzora« Heimerlom je bil včeraj iz zapore izpuščen tudi dijak Milan Hočevar, ki je bil osem tednov v zaporu.

Zagreb, 9. julija. Osrednji odbor stranke prava je postavil kandidatom v zagorskem okraju Evgena Kumičiča.

Praga, 9. julija. Rezek bo v petek dobil cesarjevo obvestilo o sprejetju svoje demisije. V nedeljo se poda Rezek k cesarju v Išel.

Krakovo, 9. julija. „Glos Narodu“ piše, da sedanje poravnanje krize nima praktične vrednosti. O padcu Körberja bo odločil parlament. Körber bo moral odstopiti, ako mu večina ne bo sledila. Situacijo imajo v rokah Poljaki. Nekaj poguma je treba in uradniško ministertvo pade. Koalicijska ideja je zdrava.

Rim, 9. julija. Tukajšnji listi so dobili poročila, da niso resnične vesti, da bi nemški cesar radi bolezn svetega očeta odložil svoje potovanje na sever in da tudi niso resnične vesti, da pride k papeževemu pogrebu.

London, 9. julija. Sem so došle vesti, da Japonska mobilizira svojo vojno moč.

London, 9. julija. (C. B.) Predsednik Loubet je danes zjutraj odpotoval. Na kolodvor so ga spremili kralj, valeski princ, vojvoda Connaught, Balfour in Lansdowne. Kralj je podal Loubetu in Delcasseju roko, nakar se je jel pomikati vlak mej glasnimi klici „Vive roi, vive Loubet, vive France!“

Atene, 9. julija. V kraju Elis je večje število oboroženih kmetov ustavilo železniške vlake, ki so jih hoteli porabiti, da se odpeljejo v Atene manifestirat proti nekemu vladnemu načrtu. Ker se jim to ni posrečilo, so razdrli železniško progo na več krajih.

Atene, 9. julija. (C. B.) Bivšemu zborniškem predsedniku Ralliju je naročil kralj sastavo novega kabineta.

Umrlí so:

5. julija. Fran Karlič, pekovega pomočnika sin, 7 mes., Kladezne ulice 17. Bronchitis capillaris.

7. julija. Avgusta Weber, zasebnega uradnika hč., 5 mes., Martinova cesta 38, Catarrh. intestin. Ecclampsia infant.

V bolnišnici:

4. julija. Marijeta Misič, gostija, 70 let, Insufficiencia cordis. Paralysis cordis.

Pleskarska in v to stroko vštrevajoča se stavbena in pohištvena dela izvršujeta in se priporočata v naročila iz mesta in z dežele **BRATA EBERL v Ljubljani**, Franciskanske ulice. — Najnižje cene. — Vzorci so vselej na razpolago. — Izvrševanje strokovno zanesljivo in brez konkurence. 13 11-11

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 746.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiju	Vetrovi.	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
8	9. zveč.	733.7	12.3	sl. svzh.	pol. obl.	
9	7. zjut.	733.7	11.4	sl. jvzh.	obl.	0.2
9	2. popol.	733.5	16.9	sr. jzsh.	del. jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 14.0°, normale 19.5°.

Dunajska borza
dné 9. julija.

Skupni državni dolg v notah	100.50
Skupni državni dolg v srebru	100.35
Avstrijska zlata renta 4%	121.05
Avstrijska krona renta 4%	100.65
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	92.85
Ogrska zlata renta 4%	120.15
Ogrska krona renta 4%	99.40
Ogrska inv. renta 3 1/2%	90.95
Avstro-ogrške bančne delnice	16.05
Kreditne delnice	660.25
London vista	239.50
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v.	117.45
20 mark	23.47
20 frankov	19.07
Italijanski bankovci	96.17 1/2
C. kr. cekini	11.28

Čvrstega tesarja
in dva navadna
« **predelavca** »
se takoj sprejme na delo.
Kje, pové upravništvo »Slovenca«.

Stanovanje
v pritličju obstoječe iz treh sob z vsemi pritliklinami in porabo enega dela vrta je proti primerni najemščini s 1. novembrom, eventualno tudi z mesecem avgustom t. l. oddati.
Pojasnila daje **Avgust Jenko**, pek. mojster, Marije Terezije cesta št. 7.

Odda se takoj v Ljubljani špecerijska trgovina na dobrem prostoru.
Kje, pové iz prijaznosti upravništvo »Slovenca«.

G. Tönnies
tovarna za stroje
Ljubljana
priporoča kot posebnost
žage in vse stroje
za obdelovanje lesa.
• Turbine. •
Sesalno plinski motorji
najcenejša gonilna sila, 1 do 3 vinarje za konjsko silo na uro

Cerkvenik išče službe
pri kaki fari ali podružnici, ali tudi v kakem samostanu. Zadovoljen bi bil s toliko plačo, da bi mogel preživiti svojo mater.
Ponudbe pod: **I. M. post. rest. Kamnik.**

Za lesno trgovino se išče
komptoarist.
Prednost ima oni, ki ie zmožen jelov les sprejemati in oddajati. Službo je nastopiti meseca septembra t. l.
Naslov se izvé v upravništvu »Slov.«

Hiša
na Vidmu, posebno pripravna za kakega duhovnika v pokoju, in
lepe posestve
(čez 30 orolov) z vsemi potrebnimi poslopji v Sremiču, prodajo se takoj skupno, ali tudi razdelno po nizki ceni. Podrobna izvestja daje **A. Šusteršič**, lekarnar v Krškem.

Duhovne vaje
se bodo pri oo. jezuitih č.č. gospodom duhovnikom predavale skozi meseca julij, avgust, september in oktober vsaki teden, za katereza se blagovoli kdo izmed njih oglasiti. Začetek bo vselej v pone deljek zvečer ob šestih.
T. Lempl, superijor

Zahtevajte
brezplačno in franko
moj ilustrovani cenik z več ko 600 podobami
ur. zlatega in srebrnega blaga
in godbenih reči
HANNS KONRAD
Nik.-rem. ura gl. 2.50 3.—, 3.50. Za vsako uro 3 leta pism. jam.
tovarna za ure in izvozna trgovina
Most št. 234, Češko.

Razpis.
Posojilnica v Dobropoljah razpisuje natečaj za zgradbo lastne hiše „Naš dom“ v Dobropoljah. Vse delo je proračunjeno na K 19.643.18 in sicer je cenjeno:
1. Zidarsko delo K 11.130.24
2. Tesarsko, steklarsko, barvarsko 2.671.54
3. Mizarsko 2.345.60
4. Ključavničarsko in dobava železa 2.545.60
5. Kleparsko 272.20
6. Lončarsko 500.—
7. Slikarsko 178.—
Skupaj . K 19.643.18
Ponudbe z 10 % vadijem v gotovini ali vrednostnih papirjih naj se pošljejo do 20. julija načelstvu. Načrti in proračun so ob uradnih dnevih na ogled v posojilnici, sicer pa v kmetijskem društvu.
V Dobropoljah, 1. julija 1903.

Otvoritev gostilne!
Ujudoo nuznanjam vaem svojim prijateljem in znancem, da bodo v
lastni hiši šte. 32 na „Peščeniku“ poleg kolodvora Višnjegorskega
dné 12. t. m. otvoril
gostilno.
Jos. Škufca.

Najnižje cene.
Največji izbor.
Preobleke. Popravila.
L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Dobro izurjen trgovski
pomočnik
želi takoj nastopiti službo v večji trgovini.
Oglasila na naslov:
Matej Avsec,
pošta Stari trg pri Ložu.

Stanje vlog 31. dec. 1902: čez 9 milijonov kron.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po **4 1/2 %** brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih **4 K 50 h** na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1902: 9,501.351 K 52 h. Denarni promet v 1. 1902: 32,596.882 K 65 h.

HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dné 1. januarija 1903.

Dr. Ivan Šusteršič, predsednik.

Odborniki:
Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — **Josip Jaro**, veleposestnik v Medvodah. — **Dr. Andrej Karlin**, stolni kanonik v Ljubljani. — **Karol Kauschegg**, veleposestnik v Ljubljani. — **Matija Kolar**, župnik pri D. M. v Polju. — **Ivan Kregar**, načelnik okr. boln. blag. v Ljubljani. — **Frančišek Leskovic**, zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“ — **Karol Pollak**, tovarnar in posest. v Ljubljani. — **Gregor Šlibar**, župnik na Rudniku. — **Dr. Aleš Ušeničnik**, profesor bogoslovja v Ljubljani.

Josip Šiška, knezoškofijski kancelar, podpredsednik.

Iskatelj in odgovorni urednik: **Dr. Ignacij Žitnik.**

Tisk »Katoliške Tiskarne« v Ljubljani.